

IM MEMORIAM Loniida Bergmann

10. augustil lahkus igaviku- teedele kodukandiliikumise- ja külaelu edendaja Loniida Bergmann, kelle elutöö oli ajaloo- ja kultuuripärandi hoidmine ja tutvustamine Võisikul ning selle ümbruses.

Loniida Bergmann sündis 6. oktoobril 1934. aastal Viljandimaal toonases Võisiku vallas Kaavere külas. Ta õppis Põltsamaa masinatraktorijaamas mehhanisaatoriks ja töötas masinanaisena üle kolmekümne aasta. Ta oli naismehhanisaatorite kokkutulekute üks algatajaid ja korraldajaid.

Kui taasiseseisvunud Eestis kujunes küla- ja kodukandilikumine, oli Lonni entusiastlik eestvedaja. 2004. aastal loodi Võisiku-Kundrussaare külaselts Ewa, mis sai nime sõjaväelase ja demokraatlike vaadetega Võisiku mõisniku Timotheus von Bocki eesti talutüdrukust abikaasa Ewa auks. Uurimistöö raames kohtus ta ajaloolise romaani „Keisri hull“ autori Jaan Krossiga, hooldas von Bockide viimast puhkepaika (kabelit Kundrussaare kalmistul ja selle ümbrust. Loniida Bergmanni eestvedamisel korraldati külaseltsile hubane maja, kus käisid koos kodukandi tegusad inimesed ja alati olid oodatud ka külalised. Loniida Bergmann uuris kodupiirkonna ajalugu ja kultuurilugu, kirjutas sellest ajakirjanduses ja tutvustas turistidele. Ta oli giid ja Eesti Rahva Muuseumi korrespondent. Kõrghetkeks Loniida Bergmanni elus oli Jõgevamaa Sädeinimeseks valimine Jõgevamaa Kodukandiühenduse poolt 2004. aastal.

Loniida oli üks Jõgevamaa Kodukandi Ühenduse asutajaid 2000. aasta märtsis. Osales pidevalt Jõgevamaa Kodukandiühenduste nõupidamistel, õppepäevadel ja õppereisidel. Vaatamata vanusele oli tal alati erksaid mõtteid ja ideid, mida Võisikul teha ja korraldada. Võib-olla ei suutnud ta alati projekti rahastajate nõuetest aru saada. Lonni suust on ringlemas lause, kui palju ma neid kummikuid pean ostma, et jaanipäeva tähistada. Alles augustis algatas ta Võisiku inimestele reisi ümbruskonna kultuuripärandiga tutvumiseks, kuigi tervis enam endal kaasa tulla ei võimaldanud. Erilist rõhku pani ta järgmistele põlvkondadele Põltsamaa unustatud kalmistutest teadmiste jagamisele. Loniida Bergmann oli alati valmis ära kuulama, nõu andma, ka kritiseerima, kui selleks põhjust oli. Harva oli rahvapidiused või seltskondlikke koosviibimisi, kus Lonni, nii kutsusid teda sõbrad ja head tuttavad, ise pilli kätte ei võtnud. Korduvalt valis kohalik rahvas Loniida Bergmanni Põltsamaa vallavolikogusse. Mälestus Loniida Bergmannist kui tõelisest Sädeinimesest jääb püsima igaveseks ja ergutab tänaseid ning tulevase põlvi mõtlema oma kodukandi ajalooli ja selle talletamisele. Jää hüvasti, armas Lonni!

Õppepäevadel ja õppereisidel. Vaatamata vanusele oli tal alati erksaid mõtteid ja ideid, mida Võisikul teha ja korraldada. Võib-olla ei suutnud ta alati projekti rahastajate nõuetest aru saada. Lonni suust on ringlemas lause, kui palju ma neid kummikuid pean ostma, et jaanipäeva tähistada. Alles augustis algatas ta Võisiku inimestele reisi ümbruskonna kultuuripärandiga tutvumiseks, kuigi tervis enam endal kaasa tulla ei võimaldanud. Erilist rõhku pani ta järgmistele põlvkondadele Põltsamaa unustatud kalmistutest teadmiste jagamisele. Loniida Bergmann oli alati valmis ära kuulama, nõu andma, ka kritiseerima, kui selleks põhjust oli. Harva oli rahvapidiused või seltskondlikke koosviibimisi, kus Lonni, nii kutsusid teda sõbrad ja head tuttavad, ise pilli kätte ei võtnud. Korduvalt valis kohalik rahvas Loniida Bergmanni Põltsamaa vallavolikogusse. Mälestus Loniida Bergmannist kui tõelisest Sädeinimesest jääb püsima igaveseks ja ergutab tänaseid ning tulevase põlvi mõtlema oma kodukandi ajalooli ja selle talletamisele. Jää hüvasti, armas Lonni!

Korduvalt valis kohalik rahvas Loniida Bergmanni Põltsamaa vallavolikogusse. Mälestus Loniida Bergmannist kui tõelisest Sädeinimesest jääb püsima igaveseks ja ergutab tänaseid ning tulevase põlvi mõtlema oma kodukandi ajalooli ja selle talletamisele. Jää hüvasti, armas Lonni!

JÕGEVAMAA KODUKANDI ÜHENDUS

Teatame kurbusega, et meie seast on lahkunud ema ja vanaema
ELLE KIIS
Lähedased.
Ärasaatmine 20.09 kell 11 Imukvere külast, Mädasilla talust

Siiras kaastunne Ivole armsa ema
ELLE KIISA lahkumise puhul.
Ellen, Anu, Garita, Vete ja Tiina perega

Mälestame kauaaegset külalanelanikku
ERIKA PINDIST
Südamlik kaastunne Andresele lastega.
Paduvere küla rahvas

Teatame kurbusega, et on lahkunud meie armas ema, vanaema, vanavanaema
ERIKA PINDIS
29.07.1932-13.09.2021
Leinav poeg lastega

Ei kao leinapisar silmist, ei kao valu südamest. Vaid mälestuste maailmas oled Sa alati meiega.
Kallid Ivo ja Janis perega. Sügav kaastunne kallile emale, vanaemale ja ämma
ELLE KIISI surma puhul.
Leinavad naabrid Tiit ja Mait

Tuul vaikselt puude ladvus kiigub, me leinas langetame pea ...
ELLE KIIS
Südamlik kaastunne lähedastele.
Jarmo perega

Seal sulgub eluraamat, algab mälestustemaa ...
ELLE KIIS
Südamlik kaastunne lähedastele.
Janar ja Reelika

Mälestuste päiksekullas jääb sa ikka meiega ...
ELLE KIIS
Südamlik kaastunne lähedastele.
Anne, Mati, Ene, Mare

Aeg mure ja leina kord kaugemaks muudab, kuid mälestust emast aeg võtta ei suuda.
Südamlik kaastunne Janisele perega ja Ivole kallile emale, ämme ja vanaemale
ELLE KIISA surma puhul.
Raul ja Kati lastega

Kustus elu, vaikus valu, mälestus jääb alati ...
Südamlik kaastunne Janisele perega kallile emale ja vanaemale
ELLE KIISI kaotuse puhul.
Enn, Anne, Marek

Kui heledad kevaded olid su palged, mälestus sinust ei rohtu ...
ELLE KIIS
Südamlik kaastunne lähedastele.
Ave, Elo, Kaja

Südamlik kaastunne Hillele armsa õe
ELLE KIISI kaotuse puhul.
Töökaaslased Siimusti Lasteaed-Algkoolist

Nüüd puhkavad Su kuldseid käed, mis palju teinud kodu heaks ...
Südamlik kaastunne Ivole ja Janisele perega kallile emale, vanaemale
ELLE KIISA kaotuse puhul.
Merike ja Janis, Mario, Ahti ja Toomas peredega

Kas kuuled kuis nutab su kodu, su puudust leinates sääli. Talle kaaslaseks vihmade sadu, kus piiskadel pisara hääli.
ELLE KIIS
Südamlik kaastunne lähedastele.
Enely ja Janek

Teatame sügava kurbusega, et on lahkunud meie kallise õde ja tädid
ELMA KAJAK
05.06.1932-15.09.2021
Leinavad omaksed.
Ärasaatmine Maarja-Magdaleena kirikust 18. septembril kell 12.

Kallis Gulnur Erikson.
Südamlik kaastunne armsa
EMA kaotuse puhul.
Ülle, Mai, Siija, Annela

Südamlik kaastunne Janisele perele ja Ivole kallile emale
ELLE KIISA kaotuse puhul.
Perekond Tegelman

Näe, päike juba metsa taha vajus, mis aitaks hüüa: „Ära mine veel!“
Avaldame kaastunnet abikaasa Ennule, poeg Aivarile, minia Taimile ja kõigile omastele kallile
EVI STURMI kaotuse puhul.
Edith, Kalju ja Raul

Kallid
EVI STURMI lähedased.
Olgu teil jõudu kanda seda, mida muuta ei saa.
Konstantin, Ženja, Klava ja Eve

Meelespeade värvi päevad jäävad jääjatele teele ...
Sügava kurbusega mälestame armsat ja unustamatut
LONIIDA BERGMANNI
06.10.1934-10.09.2021
Siiras kaastunne lähedastele.
Sõbrad ja sajad naismehhanisaatorid üle terve Eesti

ELLE KIIS
Sügav kaastunne lähedastele.
Joel perega

Südamlik kaastunne Aarele perega ema
HEILI SIMMULMANNI kaotuse puhul.
Uno ja Kalle peredega

See valu, mis südameis teil see kaotus, kurbus ja lein paneb kaasa tundma ka meid.
Südamlik kaastunne abikaasale, lastele perega kallile
HEILI SIMMULMANNI surma puhul.
Perekond Tõnissoo

Lein ei mahu sõnadesse, alati jääb südamesse.
Südamlik kaastunne kõigile lähedastele
HEILI SIMMULMANNI kaotuse puhul.
Anneli, Kalev, Anneli, Toomas

Üks valus hetk ja algab mälestustemaa ...
Mälestame ja avaldame kaastunnet kõigile lähedastele
LONIIDA BERGMANNI kaotuse puhul.
Eakad naismehhanisaatorid Jõgeva-, Tartu- ja Viljandimaalt

Su tugev elutaha väsis, ränk haigus murdis Sinu elupuu.
ELLE KIIS
Mälestame alati abivalmis sugulast ja avaldame kaastunnet lähedastele.
Maie, Aime, Tiit

Sügav kaastunne Ivole, Janisele perega armsa ema ja Hillele kallile õele
ELLE KIISA kaotuse puhul.
Mälestavad Mare, Maarja ja Valdo peredega

Eluraamat on sulgunud, järgi on vaid mälestused ...
Siiras kaastunne Lembitule abikaasale
HEILI SIMMULMANNI surma puhul.
Martin ja Milvi

Sügav kaastunne Vellole kallile emale
HEILI SIMMULMANNI kaotuse puhul.
Lõpe Agro OÜ

Meie siiras kaastunne Janisele perega kallile emale
ELLE KIISI lahkumise puhul.
Jahikaaslased Metsise seltsist

Avaldame kaastunnet Ivo Kiisale armsa emale
ELLE KIISA kaotuse puhul.
SA Kuremaa Turismi- ja Arenduskeskus

Südamlik kaastunne Mihkel Aiiale venna
ÄRNI AIA kaotuse puhul.
Anu, Toomas, Eda, Mati

Mälestame kauaaegset töökaaslast
JAAN KAUTSI
Siiras kaastunne lähedastele.
Endised töökaaslased Kuristalt

Valge päeva on varjanud murede kivine sein, tõde valu on uskuda, raske kaotuse lein.
Avaldame kaastunnet Üllele kallile elukaaslasele
JAAN KAUTSI kaotuse puhul.
Tantsurühm Rabamoorid

Teatame sügava kurbusega, et on lahkunud meie kallist ema, vanaema, vanavanaema ja ämm
LONIIDA BERGMANN
06.10.1934-10.09.2021
Leinavad omaksed.
Ärasaatmine laupäeval, 18.09.2021 kell 11 Põltsamaa kirikus.
Muldasängitamine Põltsamaa kalmistul.

ÄRNI AIA
Head naabrid mälestavad ja avaldavad südamlikku kaastunnet elukaaslasele Estrile ja Aivarile
majanaabrid Arnold, Raja, Evi, Reet, Endla, Valdo, Helgi, Jaan ja Anneli.

Mälestame head sõpra
ÄRNI AIAT
Avaldame kaastunnet Estrile elukaaslase kaotuse puhul.
Jaan, Mati, Priit, Rein, Uno, Mait

Südamlik kaastunne Üllele kallile elukaaslasele
JAAN KAUTSI kaotuse puhul.
Riina ja Uno

Sügav kaastunne Üllele kallile elukaaslasele
JAAN KAUTSI lahkumise puhul.
Alma